

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Komisioni Qendror i Zgjedhjeve
Centralna Izborna Komisija
Central Election Commission

Na osnovu člana 64.2, tačka (a) i (b); 128.1 Zakona br. 03/L-073 o opštim izborima u Republici Kosovo, Zakona br.03/L-256 o izmenama i dopunama Zakona br.03/L-073 o opštim izborima u Republici Kosovo i člana 20, 29.1 Zakona br. 03/L-072 o lokalnim izborima u Republici Kosovo, Centralna Izborna Komisija dana 02.07.2013 donosi :

IZBORNO PRAVILO Br. 11/2013
IZBORNI KODEKS PONAŠANJA ZA POLITIČKE SUBJEKTE,
NJIHOVE PRISTALICE I KANDIDATE

Član 1

Opšte odredbe

Kodeks ponašanja politickih subjekata, njihovih pristalica i kandidata ima za cilj stvaranje uslova na osnovu kojih će građani Kosova moći da izaberu svoje predstavnike na pravičnim, slobodnim i dobro informisanim izborima u duhu atmosfere demokratske tolerancije, mira i poštovanja vladavine zakona.

Član 2

Definicije

- 2.1 **IKMŽ** se odnosi na **Izbornu komisija za žalbe i molbe** je nezavisni organ koji je zadužen za razmatranje žalbi koje se odnose na proces izbora.
- 2.2 **Kandidat** se odnosi na kandidata za poslanika Skupštine Kosova, koji se kandiduje u ime političke partije ili građanske inicijative;
- 2.3 **Birački centar (BC)** se odnosi na zgradu u kojoj se nalazi jedno ili više biračkih mesta, koja su namenjena glasanju i obuhvata javni prostor unutar 25 metara prečnika od ulaza u zgradu;
- 2.4 **Politički subjekat** se odnosi na Političku partiju, koaliciju, građansku inicijativu ili nezavisnog kandidata;

Član 3

Odgovornost političkih subjekata, njihovih pristalica i kandidata

- 3.1 Ovaj kodeks je obavezujući za sve političke subjekte, kandidate, članove političkih subjekata i njihove pristalice.
- 3.2 Izborni panel za žalbe i molbe (IPŽM) će imati nadležnost da donosi odluke na optužbe ako su odredbe zakona prekršene i da nametne sankcije i pravna sredstva u skladu sa svojim procedurama.
- 3.3 Politički subjekti će efikasno obavestiti njihove članove, pristalice i kandidate o odredbama kodeksa.
- 3.4 Politički subjekti preduzimaju sve neophodne korake kako bi sprečili članove, pristalice i njihove kandidate da prekrše ovaj Kodeks.
- 3.5 Politički subjekti su odgovorni za kršenje ovog Kodeksa, učinjenih od strane njihovih članova, pristalica i kandidata.
- 3.6 Politički subjekti mogu podneti dokaze pri IPŽM-u i pokažu da su učinili ozbiljne pokušaje kako bi sprečili njihove članove, pristalice i kandidate da krše kodeks. Ovi dokazi mogu se koristiti u odgovarajućem određivanju daljih mera i mogu da sadrže dokaze da su:
 - a) Politički subjekti informisali svoje članove, pristalice i kandidate o odredbama kodeksa i potrebi sprovođenja njegovih odredbi;
 - b) Politički subjekti i njihovi kandidati javno su se izrazili strogo kritikujući nasilje, pretnje nasiljem, ili zaplašivanje tokom izbornog procesa;
 - c) politički subjekti javno i aktivno prekoravaju svoje članove, pristalice i kandidate za svako narušavanje izbornih pravila;
 - d) politički subjekti nisu ohrabivali, podsticali ili podržavali svoje članove, pristalice i kandidate da krše izborna pravila u posebnom slučaju ili u bilo kojem slučaju; i
 - e) svaki drugi dokaz u vezi sa pokušajem političkog subjekta da spreči svoje članove, pristalice i kandidate da narušavaju izborna pravila.
- 3.7 Svaki kandidat treba da potpiše izjavu potvrđujući da će on ili ona u skladu sa primenljivim zakonom podržati punu primenu potvrđenih izbornih rezultata.

Član 4
Zabranjene radnje

4.1 Tokom perioda predizborne kampanje, političkom subjektu su zabranjene sledeće radnje:

- (a) uklanjanje, skrivanje, uništavanje ili izmene obaveštenja, plakata, postera ili bilo kojeg drugog materijala koji neki drugi politički subjekat koristi tokom izborne kampanje;
- (b) postavljanje obaveštenja, plakata i postera ili objavljivanje imena ili slogana koji se tiču izborne kampanje u ili na javnim objektima ili ustanovama, na ili iznad javnih puteva, na saobraćajnim znacima u ili na zgradama ili objektima koje koriste međunarodne organizacije ili u/na privatnim objektima pod tuđim vlasništvom ili korišćenjem;
- (c) nošenje ili pokazivanje oružja na bilo kakvim političkim sastancima ili tokom bilo kakvog događaja organizovanog od strane političkih subjekata. Nošenje oružja od strane drugih lica na političkim sastancima/događajima je dozvoljeno samo ukoliko je lice koje poseduje oružje za to ovlašćeno od strane nadležnih organa i samo ukoliko je Kosovska policija unapred obaveštena da ce lice nositi sa sobom oružje na relevantnim sastancima;
- (d) ometanje skupa drugih političkih subjekata ili podsticaj ostalih na navodenje ovakvih radnji;
- e) ometanje ili pokušaj ometanja novinara da obavlja svoje profesionalne dužnosti;
- (f) obećavanje novčane nagrade sa ciljem pridobijanja podrške biraca;
- (g) pretnja ili pokušaj pretnje nekom drugom političkom subjektu, njihovim pristalicama ili kandidatima;
- (h) podsticaj bilo kojeg lica, koje nema prava glasa, da glasa na izborima;
- (i) podsticaj nekog lica da glasa više od jednog puta na istim izborima ili podsticaj nekog lica da glasa u ime nekog drugog lica;
- (j) zloupotreba prava žalbe ili podnošenje lažne, neosnovane ili netačne žalbe ili predstavke u IPŽM-u;
- (k) usmeno i pismeno izražavanje koje podstiče ili provocira ili koje može

podsticati ili isprovocirati neko drugo lice za obavljanje čina nasilja protiv nekog drugog lica ili vlasništva, koje pospešuje ili koje ima za cilj raspirivanje mržnje protiv drugih ili objavljuje ili koristi slike, simbole ili neki drugi materijal koji može imati takav efekat; ili

- (l) u cilju promovisanja politickog subjekta ili njihove kandidate korišćenjem fotografija, simbola ili bilo kojeg drugog materijala koji se odnose na lice koje;
 - (i) izdržava kaznu izrečenu od strane međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju; ili
 - (ii) je pod optužbom Tribunala i nije se ispoštovalo naređenje da se pojavi pred Tribunalom.

Član 5

Zastrašivanje i nasilje tokom izbornog procesa

- 5.1 Zabranjuje se svako korišćenje ili posezanje nasiljem ili pretnjom od strane bilo kojeg politickog subjekta, njihovih članova, pristalica ili kandidata.
- 5.2 Nijedan politički subjekat ili kandidat ne sme podržati, podstaći ili dozvoliti nasilje, pretnju nasiljem ili zastrašivanje tokom procesa izbora. Svaki politicki subjekat je dužan da informiše svoje članove i pristalice o potrebi za izbegavanjem takvog ponašanja.
- 5.3 Izborne kampanje biće organizovane u prikladnoj prijateljskoj atmosferi koja će vladati tokom izborne kampanje.

Član 6

Zabranjene delatnosti javnih službenika

- 6.1 Osoba koja vrši javnu funkciju, izabrana ili imenovana, ne sme da koristi istu ili nijedno od službenih sredstava u svrhu sticanja glasova. Nijedno sredstvo bilo koje institucije javne administracije na centralnom ili lokalnom nivou ili nijedno preduzeće u vlasništvu ili kontrolisano od strane centralne ili lokalne vlasti, ne može biti upotrebljeno ili korišćeno kao podrška političkom subjektu na izborima.
- 6.2 Tokom trajanja perioda izborne kampanje nijedan politički subjekat ne ohrabruje ili koristi zaposlenog u javnim institucijama, koristeći njegov/njen javni položaj kako bi vodili kampanju.

Član 7

Zabranjene radnje pre procesa glasanja

- 7.1 Tokom perioda od dvadesetčetiri (24) časa pre otvaranja Biračkih mesta pa do njihovog zatvaranja, političkim subjektima, njihovim pristalicama i kandidatima zabranjuju se sledeće aktivnosti:
- (a) raspodela ili izlaganje u bilo kojem biračkom centru ili u krugu od 100 metara unutar Biračkog centra, bilo kakvog materijala sa ciljem uticanja na birače; ili da osiguraju podršku ljudi koji čekaju kako bi glasali na biračkim mestima ili u biračkim centrima;
 - (b) sprovođenje kampanje bilo koje vrste.
 - (c) korišćenje megafona ili drugih sistema za obraćanje publici unutar Kosova sa ciljem uticaja na birače; i
 - (d) korišćenje lokalnih i međunarodnih medija sa ciljem uticaja na birače.

Član 8

Prihvatanje izbornih rezultata

Svi politički subjekti, njihove pristalice i kandidati su obavezni da se pridržavaju izbornih rezultata i da podrže potpuno sprovođenje potvrđenih izbornih rezultata.

Član 9

Sankcije za kršenje principa ovog kodeksa

- 9.1 Kršenje bilo kojeg člana ovog Kodeksa ponašanja, u slučajevima kada ova kršenja nisu uticala na izborni rezultat, smatra se administrativnim prekršajem i kažnjivo je u saglasnosti sa pravilima IPŽM-a.
- 9.2 Kršenja Kodeksa ponašanja određenih od strane IPŽM-a, koja su imala za cilj uticanje na izborne rezultate, se smatraju krivičnim delom shodno Krivičnom zakonu Kosova.

Član 10

Prelazne i završne odredbe

Stupanjem na snagu ovog pravila, prestaje da važi Izborna pravilo broj 11/2009

Izborni Kodeks ponašanja za političke subjekte, njihove pristalice i Kandidate sa datumom 25.06.2009.

Član 11
Stupanje na snagu

Ovo Pravilo stupa na snagu 02.07.2013

Predsednik Centralne Izborne Komisije
Valdete Daka

